

**ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА ІМЕНІ
ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення вченої ради університету
27 квітня 2020 року,
Протокол №6

Проректор з навчальної роботи

_____ Чорний Л.І.
(підпис) (ініціали, прізвище)

27 квітня 2020 року 2020 року

М.П.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
до виконання та захисту курсової роботи з навчальної дисципліни
«ФІНАНСИ ПІДПРИЄМСТВ»
для підготовки на першому освітньому рівні
здобувачів вищої освіти ступеня бакалавра
за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування
галузі знань 07 Управління та адміністрування

м. Хмельницький
2020

ЗМІСТ

		Стор.
	Вступ	4
1.	Методичні рекомендації до виконання курсових робіт	5
	1.1. Основні вимоги до написання курсової роботи	5
	1.2. Загальні вимоги до структури, змісту, обсягу курсової роботи та її окремих елементів	6
	1.3. Вимоги до вступної частини курсової роботи	6
	1.4. Вимоги до основної частини курсової роботи	8
	1.5. Вимоги до прикінцевої частини курсової роботи	10
	1.6. Вимоги до додатків курсової роботи	11
2.	Вимоги до оформлення курсової роботи	11
	2.1. Загальні вимоги	11
	2.2. Нумерація сторінок курсової роботи	13
	2.3. Нумерація розділів, пунктів, підпунктів	13
	2.4. Ілюстрації	14
	2.5. Таблиці	14
	2.6. Переліки	15
	2.7. Формули та рівняння	16
	2.8. Посилання	16
	2.9. Титульний аркуш та роботу	17
	2.10. Зміст	17
	2.11. Перелік умовних позначень, символів, одиниць, скорочень і термінів	17
	2.12. Список використаних джерел	18
	2.13. Додатки	18
3.		
3.	Порядок доопрацювання курсової роботи	19
4.	Оцінювання та захист курсової роботи	19
5.	Рекомендовані джерела	23
6.	Додатки	26
7.	Академічна доброчесність	39

ВСТУП

Фінанси підприємств є важливою ланкою будь-якої фінансової системи, оскільки вони обслуговують матеріальне виробництво, де формується переважна частина фінансових ресурсів держави. З розвитком ринкової економіки України ускладнюються фінансові відносини підприємства, що пов'язані з формуванням, розподілом та використанням децентралізованих грошових доходів та фондів.

В умовах посилення глобалізаційних процесів, загострення конкуренції, економічної нестабільності зовнішнього середовища перед підприємствами гостро постають проблеми забезпечення високої рентабельності своєї фінансово-господарської діяльності, отримання максимально можливого прибутку, його ефективного розподілу та використання для задоволення інтересів власників та розвитку виробництва.

Навчальна дисципліна «Фінанси підприємств» є самостійним розділом економічної науки, знання якого є обов'язковими для усіх фахівців у сфері фінансів. Підсумковим етапом вивчення дисципліни «Фінанси підприємств» є курсова робота, в процесі виконання якої реалізується активний зв'язок теоретичного навчання з практичним досвідом роботи в сфері фінансових відносин.

Курсова робота з навчальної дисципліни «Фінанси підприємств» є самостійною кваліфікованою роботою, що виконується студентами денної та заочної форми навчання. Її успішний захист є підставою для допуску студентів до здачі іспиту за дисципліною.

Курсова робота виконується з метою закріплення і поглиблення знань, одержаних студентами під час вивчення дисципліни «Фінанси підприємств» та набуття ними практичних навичок дослідження фінансових процесів на рівні підприємств, а також їх застосування у науково-дослідницькій роботі.

Основні завдання виконання курсової роботи:

- розвиток практичних навичок та їх використання при вирішенні конкретних ситуацій, що виникають при здійсненні фінансово-господарської діяльності підприємств в умовах ринкових перетворень;
- набуття вмінь практичного застосування методичних підходів щодо визначення фінансових результатів діяльності підприємства, оцінки його рентабельності;
- формування навичок щодо економічної інтерпретації отриманих фінансових показників, читання фінансової звітності;
- удосконаленні навичок критичної оцінки організації і стану господарсько-фінансової діяльності суб'єктів господарювання в сучасних умовах;
- розробка заходів щодо підвищення ефективності фінансово-господарської діяльності підприємства, зокрема, зростання прибутку підприємства.

Написання курсової роботи сприятиме поглибленому вивченню навчальної дисципліни, подальшій систематизації, розширенню і закріпленню отриманих

знань. Разом з тим, виконання курсової роботи забезпечить розвиток практичних вмінь та навиків аналізувати практичну інформацію, працювати зі спеціальною літературою, довідковими виданнями тощо.

Методичні вказівки до виконання курсової роботи з навчальної дисципліни «Фінанси» складені згідно із програмою дисципліни, відповідно до освітньої програми підготовки Бакалавра з галузі знань 07 Управління і адміністрування за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування.

Курсова робота повинна базуватися на теоретичних та методичних положеннях економічної науки, виявити знання студентів в питаннях курсу, який розглядається, застосовувати елементи творчого підходу та новизни, особисті пропозиції автора з більш ефективного вирішення даного питання в порівнянні з існуючим.

Курсова робота має бути виконана на основі ретельного вивчення та узагальнення відповідних літературних джерел, самостійно підібраних студентом. При виборі літератури слід спиратися на нормативні документи та постанови Верховної Ради та Кабінету Міністрів, учбову літературу, наукову літературу з окремих питань дисципліни, а також на наукові і дослідницькі матеріали, які публікуються пресі та спеціальних, фахових виданнях.

Для написання курсової роботи студент повинен володіти наступними фундаментальними вміннями:

- самостійно опрацьовувати літературні джерела, узагальнювати й систематизувати теоретичні матеріали;
- користуватися законодавчою, нормативною, довідковою, звітною документацією;
- використовувати набуті в процесі навчання теоретичні знання, практичні навички для розв'язання певної проблеми у сфері фінансів підприємств;
- застосовувати методи економічного аналізу для рішення аналітичних завдань;
- використовувати результати проведеного аналізу та набуті теоретичні знання для розробки рекомендацій щодо покращення фінансової діяльності підприємства;
- доречно і вміло застосовувати технічні та інші допоміжні засоби при виконанні зазначених завдань.

1. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ КУРСОВИХ РОБІТ

1.1. Основні вимоги до написання курсової роботи

Під час написання курсової роботи студент самостійно здійснює збір необхідної інформації, її обробку, обґрунтування пропозицій щодо розглянутих питань, що є одним із видів науково-дослідної роботи.

Процес виконання курсової роботи містить низку послідовних етапів:

1. Вибір теми курсової роботи.
2. Вивчення спеціальної літератури з обраної теми.
3. Складання плану роботи і узгодження його з керівником.
4. Опрацювання спеціальної літератури відповідно до обраної теми.
5. Розкриття змісту курсової роботи: викладання теоретичних аспектів теми, аналіз одержаних матеріалів, обґрунтування висновків та пропозицій.
6. Оформлення курсової роботи.
7. Подання роботи викладачу та її захист.

Студент повинен враховувати необхідність виконання всіх перерахованих етапів, плануючи їх у наведеній послідовності. Обов'язковим є виконання курсової роботи в строк, встановлений кафедрою у відповідності з навчальним планом.

Курсова робота виконується державною мовою на одну з тем, затверджених кафедрою, перелік яких наведений у додатку А. За погодженням з науковим керівником студент може вибрати й іншу тему курсової роботи з актуальних проблем організації фінансових відносин підприємства. Робота повинна бути виконана та здана на кафедру до встановленого терміну.

Теоретичні дослідження у курсовій роботі повинні займати не більше 30% від загального обсягу, а решту - мають бути підготовлені на підставі вивчення й узагальнення аналітичного, статистичного та практичного матеріалу результати дослідження, висновки та пропозиції щодо поліпшення об'єкту дослідження.

Інформаційні джерела студент підбирає самостійно. Роботу з літературою потрібно починати зі складання повного списку монографій, підручників, посібників, статей, нормативних документів з обов'язковим посиланням на джерело. Поглиблене вивчення літературних та офіційних джерел інформації дасть змогу з'ясувати сучасний стан питань щодо теми, правильно скласти план курсової роботи, чіткіше визначити спрямування і методику власних досліджень, обсяг і характер практичних матеріалів, необхідних для виконання курсової роботи.

У курсовій роботі студент повинен глибоко і всебічно розкрити зміст обраної теми і особливу увагу слід приділити дискусійним питанням теорії і практики організації фінансових відносин підприємств. Індивідуалізація роботи студента виключає плагіат, списування, дублювання видів робіт та сприяє індивідуальній відповідальності за виконану роботу.

1.2. Загальні вимоги до структури, змісту, обсягу курсової роботи та її окремих елементів

Перелік структурних елементів курсової роботи, їх послідовність та орієнтовний обсяг надано в таблиці 1.1.

Таблиця 1.1

Структурні елементи курсової роботи та їх рекомендований обсяг

Назва структурного елемента курсової роботи	Обсяг (сторінок)
Титульна сторінка	1
Зміст	1
Перелік умовних позначень, символів, одиниць, скорочень і термінів ¹	1
Вступ	2-3
Основна частина:	
1) теоретичний розділ	8-10
2) дослідницько-аналітичний розділ	9-11
3) рекомендаційний розділ	9-11
Висновки	2-3
Список використаних джерел ²	
Додатки ³	
Загальний обсяг курсової роботи ^{4,5}	35-40

Примітки:

1. Необов'язковий структурний елемент, який використовують за необхідністю.
2. Кількість сторінок не регламентується та не враховується при обчисленні загального обсягу курсової роботи.
3. Кількість сторінок не регламентується та не враховується при обчисленні загального обсягу курсової роботи.
4. До цього обсягу не включають обсяг списку використаних джерел та додатків.
5. Допускається відхилення будь-якого окремого структурного елемента в межах $\pm 10\%$ за умови, що загальний обсяг курсової роботи теж не має відхилення більше, ніж на $\pm 10\%$.

1.3. Вимоги до вступної частини курсової роботи

Титульна сторінка є першою сторінкою курсової роботи та оформлюється відповідно до вимог стандарту та вимог ВНЗ. Приклад титульної сторінки наведено в додатку Б.

Зміст курсової роботи визначається її темою і відображається у плані, що затверджується науковим керівником, розміщується безпосередньо перед переліком умовних позначень, символів, одиниць, скорочень і термінів, починаючи з нової сторінки. Зміст включає: вступ, послідовно перелічені назви всіх розділів і підрозділів, висновки, список використаних джерел, додатки. Приклад змісту наведено в додатку В

Перелік умовних позначень, символів, одиниць, скорочень і термінів потрібен, якщо в курсовій роботі вжито специфічну термінологію, а також

використано маловідомі скорочення, нові символи, позначення тощо.

Вступ курсової роботи повинен містити такі складові:

- обґрунтування актуальності обраної теми дослідження;
- ступінь її дослідження обраної проблеми вченими, економістами;
- мета і завдання дослідження;
- формулювання об'єкту і предмету досліджень, його практичну значущість;
- методи наукових досліджень;
- інформаційну базу дослідження.

Обсяг вступу, як правило, не повинен перевищувати 2-3 сторінки.

Актуальність теми (виділяється напівжирним шрифтом) подається у вигляді критичного аналізу напрямів розв'язання проблеми, обґрунтування необхідності досліджень для підприємств. Актуальність теми характеризує співвідношення між тим, що з даної проблеми вже відомо, і тим, що досліджується студентом.

Висвітлення актуальності повинно бути небагатослівним. Достатньо в межах двох абзаців коротко викласти: сутність проблеми дослідження, її суттєве значення для подальшого розвитку теорії та практики; значення для створення нових напрямів вирішення конкретних питань, які сприяють якісним змінам у функціонуванні фінансів підприємств; доцільність роботи, її відмінність у порівнянні з відомими розв'язаннями проблеми (наукового завдання).

Мета та завдання роботи (виділяється напівжирним шрифтом) повинні бути чітко сформульованими в межах теми дослідження.

Завдання дослідження формулюються у формі переліку дій: «вивчити..», «проаналізувати ...», «встановити ...», «обґрунтувати ...» та ін. Формулювати завдання слід якомога ретельніше, оскільки опис їх вирішення становитиме зміст розділів і підрозділів курсової роботи. Це важливо й тому, що назви таких розділів курсової роботи мають відповідати конкретним завданням і результатам дослідження. Мету і завдання дослідження, а також головний результат треба обов'язково досягнути.

Об'єкт дослідження (виділяється напівжирним шрифтом) курсової роботи - це процес або явище, що створює проблемну ситуацію та обране для вивчення.

Предметом дослідження (виділяється напівжирним шрифтом) курсової роботи є соціально-економічні закономірності функціонування та розвитку об'єкта, різноманітні його якості, властивості тощо. Предмет дослідження міститься в межах об'єкта. Об'єкт і предмет як категорії наукового процесу співвідносяться між собою як загальне і часткове. В об'єкті виділяється та його частина, яка є предметом дослідження. Саме на нього і спрямована основна увага студента, саме предмет дослідження визначає тему курсової роботи, яка зазначена на титульному аркуші як її назва.

Методи дослідження (виділяється напівжирним шрифтом) - це спосіб набуття достеменних наукових знань, умінь та практичних навичок у різних сферах діяльності. Доцільно використовувати: методи теоретичного рівня: економічної теорії, економічного, управлінського та математичного аналізу,

математичної статистики; методи емпіричного рівня: моделювання, соціальних досліджень (опитування, анкетування) та інші.

Практична значущість (виділяється напівжирним шрифтом) має містити результати самостійно проведених досліджень, що можуть бути впроваджені в діяльність підприємств та організацій.

Тема, об'єкт, предмет, мета і завдання, методи дослідження, практичне значення, результати дослідження курсової роботи перебувають у нерозривному зв'язку; у своїй сукупності вони зумовлюють зміст положень, що виносяться студентом на захист, висновків і рекомендацій курсової роботи.

1.4. Вимоги до основної частини курсової роботи

Основна частина курсової роботи складається з розділів (теоретичний, дослідницько-аналітичний, рекомендаційний) і підрозділів, які мають бути взаємопов'язані, а матеріал - викладений послідовно та логічно із критичним аналізом теоретичних положень, статистичних даних та іншої інформації з проблеми дослідження.

Перший теоретичний розділ основної частини містить теоретичні аспекти досліджуваної проблеми, аналітичний огляд літературних джерел з предмета дослідження, критично аналізуються різні погляди, здійснюється їх класифікація, обґрунтовуються основні фактори впливу на стан і розвиток досліджуваного об'єкта тощо. Теоретичне обґрунтування, суть, значення, класифікаційні характеристики, історія та тенденції розвитку предмета дослідження, методичні підходи повинні мати певні елементи полемічності, розкривати власну позицію щодо предмета дослідження, що створює передумови для проведення у наступному розділі власних прикладних досліджень. Теоретична частина розробляється на засадах вивчення спеціальної літератури, нормативно-законодавчої документації, фінансово-статистичної інформації.

В теоретичній частині розглядаються такі аспекти проблеми: категорії, характеристики, які зображають тему, показники, фактори, алгоритми, формули розрахунків і моделі, законодавчі акти, що стосуються даної проблеми, ступінь вивченості проблеми.

Власні теоретичні дослідження доцільно обґрунтовувати шляхом порівняння, порівнюючи динаміку розвитку об'єкту дослідження, здійснюючи узагальнення світового та вітчизняного досвіду функціонування підприємств, залучення наукових досягнень тощо.

Під час наукових пошуків необхідно з'ясувати стан вивченості обраної теми сучасною наукою, щоб не повторювати в роботі загальновідомі істини, конкретніше і точніше визначити напрями та основні розділи свого дослідження. Для констатації та обґрунтування теоретичних висновків та тенденцій доцільно використовувати дані, опубліковані у відповідних енциклопедіях, монографіях, фахових виданнях, довідниках, іноземних джерелах та виданнях, зокрема з наукометричних баз Scopus та Web of Science

Результати досліджень мають бути використані в рекомендаційному

розділі для обґрунтування авторських пропозицій і рекомендацій.

Другий дослідницько-аналітичний розділ містить викладення та аналіз питань, що підлягають вивченню на прикладі конкретного підприємства на основі зібраних студентом фактичних даних та офіційної статистичної звітності.

Зміст другого розділу роботи має бути більш конкретним, аналітичним, детально розкривати сутність теми роботи. У ньому досліджується сучасний стан питання, динаміка, вплив різноманітних чинників, проводиться аналіз існуючих проблем і можливих шляхів їхнього практичного вирішення. У цьому розділі бажано визначити повноту розв'язання визначених завдань, достовірності одержаних результатів (характеристик, показників), їх порівняння з аналогічними дослідженнями українських та зарубіжних авторів.

Дослідження проблеми має здійснюватися на основі накопиченого і систематизованого матеріалу, групування та обробки даних за *останні 3 роки*, що дозволяє проводити кваліфікований аналіз, обґрунтовувати пропозиції у наступному розділі. Рекомендується проаналізувати дані, що подані в офіційній фінансовій звітності підприємства, інших офіційних джерелах: монографіях, довідниках, , зарубіжних виданнях, у т.ч. з наукометричної бази Scopus.

Всі аналітичні обчислення, таблиці, графіки, рисунки цього розділу супроводжують обґрунтуванням та висновками, які дозволяють визначити стан явищ та процесів, що досліджуються, розкрити їх особливості та тенденції розвитку, створити базу для виявлення невикористаних резервів удосконалення діяльності об'єкта дослідження. За потреби текст ілюструють реальними документами (що розміщують у додатках та супроводжують стислим коментарем).

Наприкінці дослідницько-аналітичного розділу мають бути сформульовані та подані в стислій формі результати проведеного аналізу, форма надання яких може бути довільною (словесна, графічна, таблична, у вигляді моделей, блок-схем тощо), але обов'язково повинна кореспондуватися з поданим у теоретичному розділі матеріалом. Наприкінці розділу слід зробити висновок про необхідність вирішення проблемних питань.

Третій рекомендаційний розділ вимагає від здобувача вищої освіти найбільших творчих зусиль. Саме тут він має застосувати й довести свої нормувально-планувальні та інноваційно-проектні компетенції.

У рекомендаційному розділі курсової роботи необхідно на базі основних теоретичних положень, методичних підходів, методичного інструментарію, що викладені у першому розділі, а також з врахуванням результатів аналізу, проведеного у другому розділі роботи, викласти пропозиції щодо перспектив розвитку та удосконалення діяльності обраного підприємства в частині предмета дослідження. Увагу слід акцентувати на обґрунтуванні конкретних пропозицій, які спрямовані на розвиток нових і підвищення ефективності діючих форм і методів діяльності підприємства, вдосконалення його фінансових відносин. Тут розкривають також зміст і результати власних досліджень, які мають практичне значення.

Пропоновані здобувачем рекомендації та пропозиції можуть мати вигляд

організаційних, економічних, фінансових та інших заходів. Вибір форми подання рекомендаційного розділу визначається темою роботи, результатами аналізу і досліджень, цілями прогнозування тощо.

Обов'язковою умовою якісного виконання рекомендаційного розділу є використання у курсовій роботі сучасних інформаційних технологій, економіко-математичних методів. У випадку використання стандартного прикладного програмного забезпечення розкривають особливості його застосування, підготовки вхідних даних, інтерпретації вихідних результатів тощо.

Кожний підрозділ роботи повинен закінчуватися резюмуючою фразою, наприклад: «Таким чином», «Отже».

1.5. Вимоги до прикінцевої частини курсової роботи

Висновки курсової роботи мають містити підведення підсумків проведеного дослідження, викладення основних практичних результатів, що одержано. Формулювання висновків – найскладніший етап дослідження, який розпочинають після завершення дослідження і отримання певних результатів і повинно базуватися відповідно до поставлених завдань роботи.

Рекомендований обсяг висновків – 2-3 стор., а їх зміст повинен послідовно розкривати основні положення теоретичних й практичних досліджень (з врахуванням основних цифрових значень) та містити чітко сформульовані пропозиції стосовно об'єкту досліджень. Опис об'єкта, методика дослідження та інший зміст основної частини роботи у висновках не дублюються.

Висновки й пропозиції мають бути сформульовані в тезовій формі чітко, зрозуміло; відображати зміст роботи, її теоретичне й практичне значення, відповідати поставленим у роботі завданням. Кваліфіковано кожен пункт висновків складається з двох логічних частин – *твердження* («визначено...») і *доказу* («тому що...», «на підставі...»). Не допускається формулювання висновків у вигляді анотації.

Список використаних джерел містить лише ті джерела, на які у тексті є атрибутовані посилання, тобто джерела які були використані для цитування та/або були згадані при викладі конкретних положень. Не допускається внесення до списку використаних джерел, таких джерел які не були процитовані або не згадані в тексті курсової роботи. Список складається із законодавчих актів, нормативних матеріалів, вітчизняної та іноземної наукової, навчально-методичної та спеціальної літератури, фахових видань, інформаційних ресурсів Інтернету та інших джерел. Кількість використаних джерел, як правило, не повинна бути меншою, аніж 30 найменувань.

При складанні списку використаних джерел необхідно дотримуватися національного стандарту України ДСТУ 8302:2015 Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. – Київ: ДП «УкрНДНЦ», 2016. – 16. (приклад наведено у додатку 3).

1.6. Вимоги до додатків курсової роботи

Додатки до курсової роботи містять допоміжні матеріали: копії документів, витяги із законодавчо-нормативних документів, звіти, інструкції, положення, правила, результати соціологічних досліджень, проміжні формули та розрахунки, а також таблиці та рисунки, які винесені в додатки з причини того, що розмір такої таблиці (рисунка) дорівнює або більше одного аркуша.

До додатків рекомендується включати матеріал, який:

- є необхідним для повноти роботи, але включення його до основної частини роботи може змінити впорядковане й логічне уявлення про роботу;
- не може бути послідовно розміщений в основній частині роботи через великий обсяг або способи відтворення; може бути вилучений для широкого кола читачів, але є необхідним для фахівців даної галузі.

Оформленню додатків у курсовій роботі слід приділити увагу, оскільки їх кількість та якість свідчать про те, наскільки глибоко та старанно здобувач вищої освіти вивчив практичний та теоретичний матеріал з обраної теми, чи в повній мірі підібрав ці матеріали й наскільки ґрунтовно підтвердив свої висновки та пропозиції. Кожний додаток друкується з нової сторінки.

Обсяг додатків не повинен перевищувати 50% обсягу курсової роботи. Під час використання в тексті роботи будь-яких матеріалів або даних з додатків слід робити посилання на відповідний додаток.

2. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

2.1. Загальні вимоги

Оформлення курсової роботи має відповідати загальним вимогам до робіт згідно з державним стандартом ДСТУ 3008-95 «Документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення». Текст магістерської роботи створюють у текстовому редакторі Microsoft Word, **тип файлу «Документ Word 97-2003 (*.doc)»**. Створену курсову роботу друкують на принтері на одному боці **аркушів білого паперу формату А4 (210 x 297 мм)**.

У загальному випадку **орієнтація сторінок «книжкова»**, в окремих випадках (таблиці та рисунки великого розміру), за дозволом керівника курсової роботи, допускається «альбомна» орієнтація сторінок. Сторінка повинна мати **береги (поля) розміром**: зліва - 30 мм, справа - 10 мм, зверху та знизу - 20 мм. **Шрифт** повинен відповідати таким параметрам:

- вид шрифту: Word Times New Roman;
- розмір шрифту: 14 мм, допускається зменшення розміру шрифту що використовується в таблицях, до рівня не менше 12 мм, за умови, що розмір шрифту в усіх таблицях курсової роботи буде однаковим;
- колір шрифту чорний;
- не допускається використання напівжирного шрифту, окрім спеціально визначених випадків;
- не допускається використання курсивного та підкресленого шрифту;

- не допускається зміна стандартного масштабу шрифту (100%);
- не допускається зміна звичайної щільності шрифту, тобто його розрідження або ущільнення.

Абзац тексту курсової роботи (окрім тексту всередині таблиць) повинен відповідати таким налаштуванням текстового редактора Microsoft Word:

- вирівнювання по ширині;
- рівень тексту: «основний текст»;
- відступ тексту зліва та справа: 0 (нуль) мм;
- відступ тексту в першому рядку абзацу (абзацний відступ): 1,25 мм;
- інтервал перед та після абзацу: 0 (нуль) пунктів;
- міжрядковий інтервал: 1,5 рядка;
- розбивка на сторінки: заборона висячих рядків;
- виключення форматування: заборона автоматичного перенесення слів;
- не допускається перенесення частини слова в кінці рядка на наступний рядок;
- не допускається ставити між словами (числами, символами та тому подібне) більше, ніж один пробіл, та будь-яким іншим способом використовувати більше, ніж один пробіл поспіль.

Помилки, описки та графічні неточності (хибний друк) допускається виправляти підчищенням або зафарбовуванням білою фарбою і нанесенням на тому ж місці або між рядками виправленого зображення машинописним способом або від руки. Виправлене повинно бути чорного кольору; розмір вписаної букви (цифри, символу) має максимально наближуватись до розміру тексту курсової роботи. Не допускається виправляти більше, ніж два виправлення на одній сторінці.

Прізвища, назви установ, організацій, фірм та інші власні назви в курсовій роботі наводять мовою оригіналу. Прізвище, ім'я та по батькові (або ініціали) наводять в такій послідовності: на першому місці ініціали (або ім'я та по батькові), а на другому місці прізвище.

Кожний структурний елемент курсової роботи починають з нової сторінки. Структурними елементами роботи є: «ТИТУЛЬНА СТОРІНКА», «ЗМІСТ», «ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ, СИМВОЛІВ, ОДИНИЦЬ, СКОРОЧЕНЬ І ТЕРМІНІВ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ 1», «РОЗДІЛ 2», «РОЗДІЛ 3», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ». Окрім такого елемента як «ТИТУЛЬНА СТОРІНКА» заголовки всіх інших структурних елементів друкують великими літерами симетрично до тексту по центру сторінки (без крапки).

Будь-які заголовки, назви таблиць та рисунків тощо повинні містити не більше 12-ти слів. Якщо заголовок складається з двох і більше речень, їх розділяють крапкою. Наприкінці заголовку крапка не ставиться.

Інтервал між заголовком і подальшим та / або попереднім текстом — це пропуск одного вільного рядка. Відстань між рядками заголовку (якщо він не вміщується на одному рядку), а також між двома заголовками приймають такою, як у тексті, тобто без пропуску одного вільного рядка. Заголовки розділів центрують на рядку, а заголовки підрозділів та пунктів форматують

так само, як і текст абзацу, тобто з абзацним відступом, та вирівнюють по ширині. Приклад оформлення заголовків надано в додатку Г.

Різновид лапок, які належить вживати, - в українській розкладці клавіатури можна набрати тільки «кутові» лапки, які й належить вживати.

Забороняється розрив (переніс на наступний рядок) таких елементів: діапазон (числа, що сполучені довгим тире); скорочення на кшталт «у т. ч.»; ініціали та прізвище (та ініціали між собою); число та слово, або скорочення (позначення) слова що до нього відноситься; знак номера або параграфа та число; позначення (нумерація) пункту переліку (списку) та наступний текст. Розміщення цитат, ілюстрацій, формул і таблиць на початку та / або наприкінці розділу / пункту / підпункту (тобто в першому та / або останньому абзацах) не допускається.

Ілюстрації та таблиці, розміри яких дорівнюють або більше аркушу формату А4, розміщують виключно у додатках до курсової роботи.

Обов'язковою вимогою по оформленню курсової роботи є перевірка орфографії та граматики тексту роботи.

2.2. Нумерація сторінок курсової роботи

Сторінки курсової роботи слід нумерувати арабськими цифрами, додержуючись наскрізної нумерації впродовж усього тексту роботи. Номер сторінки проставляють у правому верхньому куті сторінки без крапки в кінці.

Титульний аркуш включають до загальної нумерації сторінок курсової роботи. На титульному аркуші номер сторінки не ставиться. Нумерація сторінок проставляється, починаючи з «ПЕРЕЛІКУ УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ, СИМВОЛІВ, ОДИНИЦЬ, СКОРОЧЕНЬ І ТЕРМІНІВ» або «ЗМІСТУ» (у випадку відсутності в курсовій роботі «ПЕРЕЛІКУ УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ, СИМВОЛІВ, ОДИНИЦЬ, СКОРОЧЕНЬ І ТЕРМІНІВ»). Рисунки та таблиці, розміщені на окремих сторінках, включають до загальної нумерації сторінок роботи.

2.3. Нумерація розділів, пунктів, підпунктів

Структурні елементи курсової роботи: «ТИТУЛЬНА СТОРІНКА», «ЗМІСТ», «ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ, СИМВОЛІВ, ОДИНИЦЬ, СКОРОЧЕНЬ І ТЕРМІНІВ», «ВСТУП», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ» не нумеруються.

Розділи, пункти, підпункти курсової роботи слід нумерувати арабськими цифрами. Розділи курсової роботи повинні мати порядкову нумерацію і позначатися арабськими цифрами без крапки, наприклад, 1, 2, 3 і т. д. Номер розділу ставлять після слова «РОЗДІЛ», без крапки, а потім з нового рядка друкують заголовок розділу великими літерами.

Пункти повинні мати порядкову нумерацію в межах кожного розділу. Номер пункту складається з номера розділу і порядкового номера пункту, відокремлених крапкою. Після номера пункту ставлять крапку, наприклад, 1.1., 1.2. і т. д. Якщо розділ складається з одного пункту, або пункт складається з одного підпункту, його нумерують.

2.4. Ілюстрації

Ілюстрації (рисунок, графіки, схеми, діаграми) слід розміщувати у курсовій роботі безпосередньо після тексту, де вони згадуються вперше, або на наступній сторінці. На всі ілюстрації мають бути посилання у курсовій роботі.

Якщо ілюстрації створені не автором курсової роботи, необхідно при поданні їх у курсовій роботі дотримуватись вимог чинного законодавства про авторські права, обов'язково наводити запозичення. Наприклад, [6, с. 73]. Приклади атрибуції запозичених ілюстрацій надано в додатку Д. Атрибуцію запозичення ілюстрацій рекомендується розміщувати в тексті, де вони згадані, або для ілюстрацій і таблиць, після їх наведення із позначенням: Джерело: [№ джерела, с. __] (якщо таблиця або рисунок повністю запозичені) або ж Примітка: складено автором на основі [№ джерела, с. __] (якщо автор використав фрагмент або окремі елементи таблиці, рисунка).

Ілюстрації разом з їх назвою (підписом) та попередній і подальший текст виділяється пропуском одного вільного рядка. Ілюстрації, розміщені на окремих сторінках роботи (в додатках), включають до загальної нумерації сторінок.

2.5. Таблиці

Цифровий матеріал, як правило, оформлюють у вигляді таблиць відповідно до рисунка 2.1.

Таблицю слід розташовувати безпосередньо після тексту, в якому вона згадується вперше, або на наступній сторінці. На всі таблиці мають бути посилання в тексті курсової роботи.

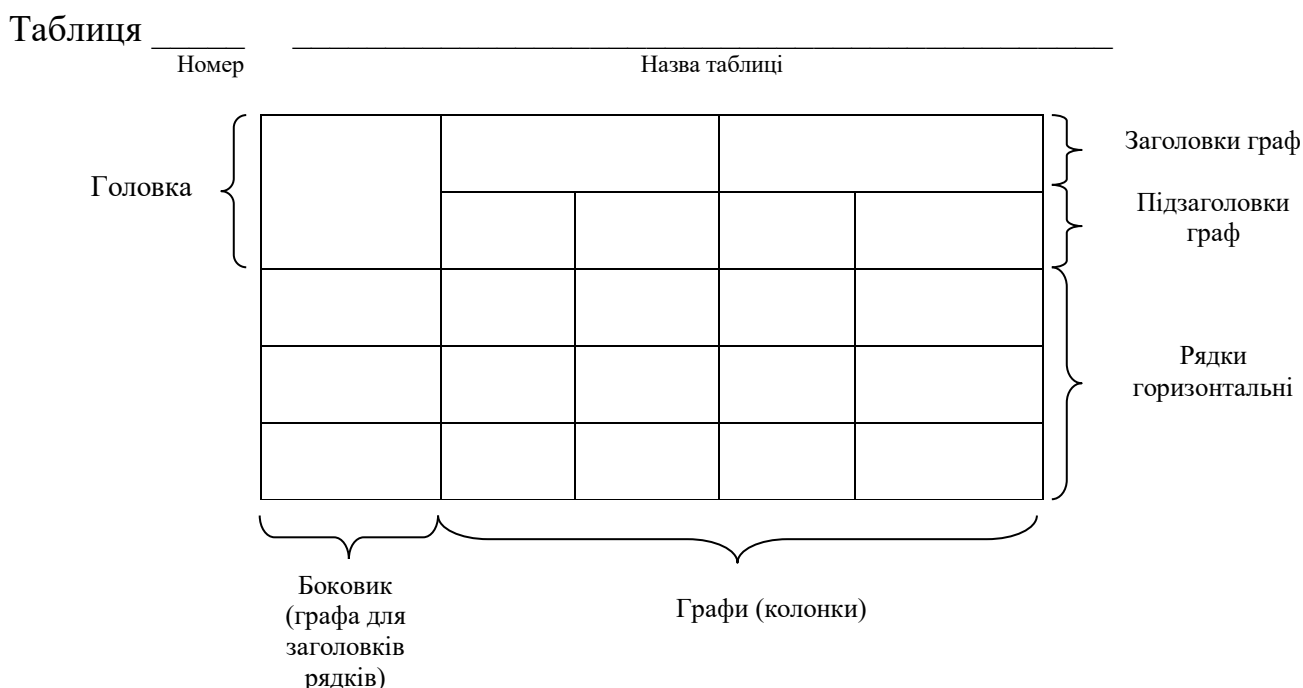

Рисунок 2.1 – Приклад оформлення таблиці

Таблиці слід нумерувати арабськими цифрами порядковою нумерацією в межах розділу, за винятком таблиць, що наводяться у додатках. Номер таблиці складається з номера розділу і порядкового номера таблиці, відокремлених крапкою, наприклад, таблиця 2.1 - перша таблиця другого розділу.

Таблиця повинна мати назву, яку друкують малими літерами (крім першої великої) і розміщують над таблицею (надпис). Назва має бути стислою і відбивати зміст таблиці. Загальна кількість слів у назві таблиці не повинна перевищувати 12 слів. Наприкінці номера таблиці крапка не ставиться. Назва має бути стислою і відбивати зміст таблиці. Приклад назв таблиць подано в додатку Ж.

Якщо рядки або графи таблиці виходять за межі формату сторінки, таблицю поділяють на частини, повторюючи в кожній частині таблиці відповідні номери граф чи рядків, нумеруючи їх арабськими цифрами у першій частині таблиці. Назву «Таблиця (Номер таблиці)» вказують один раз справа над першою частиною таблиці, над іншими частинами (продовженнями) пишуть праворуч: «Продовження таблиці __» з зазначенням номера таблиці, але без наведення її в назви (тобто вирівнюють цей текст по правому краю). Таблицю, у разі необхідності, можна створювати вужчою по ширині, аніж межі формату сторінки, в такому випадку її необхідно центрувати на сторінці по горизонталі.

Заголовки граф таблиці починають з великої літери, а підзаголовки - з малої, якщо вони складають одне речення з заголовком. Підзаголовки, що мають самостійне значення, пишуть з великої літери. Наприкінці заголовків і підзаголовків таблиць крапки не ставлять. Заголовки та підзаголовки граф указують в однині. Заголовки колонок та рядків повинні бути якомога коротшими. В таблицях допускається використовувати шрифт зменшеного розміру - 12 мм, та одинарний міжрядковий інтервал. У такому випадку всі таблиці в курсовій роботі повинні бути оформлені у такий спосіб. У разі, якщо розмір таблиці дорівнює або перевищує одну сторінку, то таку таблицю необхідно розміщувати в додатку до курсової роботи.

2.6. Переліки

Переліки, за потреби, можуть бути наведені всередині пунктів або підпунктів. Перед переліком ставлять двокрапку. Перед кожною позицією переліку слід ставити малу літеру української абетки з дужкою, або, не нумеруючи - дефіс «-» (перший рівень деталізації). Для подальшої деталізації переліку слід використовувати арабські цифри з дужкою (другий рівень деталізації).

Приклад

Економіка підприємства:

а) організаційно-правові та економічні аспекти діяльності підприємства в Україні:

1) підприємство - поняття та класифікація; господарські товариства, об'єднання підприємств, поняття та класифікація;

2) правові аспекти діяльності підприємств і товариств, договірні основа діяльності підприємств;

б) структура підприємства, планування та управління діяльністю на сучасному етапі.

Переліки першого рівня деталізації друкують малими літерами з абзацного відступу, другого рівня - з відступом відносно місця розташування переліків першого рівня.

Літеру (дефіс, цифру) на початку кожної позиції переліку необхідно з'єднувати з текстом переліку нерозривним пробілом.

2.7. Формули та рівняння

Формули та рівняння розташовують безпосередньо після тексту, в якому вони згадуються, посередині сторінки. Вище і нижче кожної формули або рівняння повинен бути залишений один вільний рядок. Формули і рівняння у магістерській роботі (за винятком формул і рівнянь, наведених у додатках) слід нумерувати порядковою нумерацією в межах розділу. Номер формули або рівняння складається з номера розділу і порядкового номера формули або рівняння, відокремлених крапкою, наприклад, формула (1.3) - третя формула першого розділу. Номер формули або рівняння зазначають на рівні формули або рівняння в дужках у крайньому правому положенні на рядку.

Пояснення значень символів і числових коефіцієнтів, що входять до формули чи рівняння, слід наводити безпосередньо під формулою у тій послідовності, в якій вони наведені у формулі чи рівнянні. Пояснення значення кожного символу та числового коефіцієнта слід давати з нового рядка. Перший рядок пояснення починають без абзацного відступу словом «де» без двокрапки. Коли переносять формули чи рівняння на знакові операції множення, застосовують знак «х». Формули, що йдуть одна за одною й не розділені текстом, відокремлюють комою.

Приклад:

Потреба в робітниках цеху обчислюється за формулою:

$$Ч_p = \frac{T_{ВП}}{\Phi_{ч/р}} * K_{няс} \quad (2.1)$$

де $K_{няс}$ – коефіцієнт перерахування явочної чисельності у спискову;

$\Phi_{ч/р}$ – фонд робочого часу одного робітника;

$T_{ВП}$ – час, що потребується для виконання виробничої програми [22].

Допускається використання редактора математичних формул MS Equation для шрифту, що використовується (шрифт - Word Times New Roman, розмір 14 до зображення формул. У цьому випадку необхідно дотримуватись загальних вимог параметрів мм тощо).

2.8. Посилання

Посилання в тексті роботи на джерела слід зазначати порядковим номером джерела (за списком використаних джерел) у прямокутних дужках,

наприклад, «у роботах [1-7] ...». Приклади оформлення посилань надано в додатках Ж, З). Не допускається використання цитат з друкованих джерел без наведення номерів сторінок, на яких текст, що цитується, знаходиться.

Посилання в тексті на джерела наводять у прямокутних дужках із зазначенням джерела та сторінки. Перша цифра у прямокутних дужках відповідає номеру джерела у списку використаних джерел, друга - номеру сторінки (наприклад, [32, с. 85])

При посиланнях на розділи, підрозділи, пункти, підпункти, ілюстрації, таблиці, формули, рівняння, додатки зазначають їх номери. При посиланнях слід писати: «... у розділі 4 ...», «... дивись пункт 2.1 ...», «... за 3.3 ...», «... на рис. 1.3 ...», «... у табл. 3.2 ...», «... (див. п. 3.2) ...», «... у додатку Б ...», «... за формулою (3.1) ...», «... у рівняннях (1.2)-(1.5)...». Причому при посиланнях на рисунки та таблиці їх назви слід писати у вигляді скорочень «рис.» та «табл.».

Кожне запозичення, як у формі запозиченого тексту (в т. ч. таблиці, формули, рисунку тощо), так і у формі запозиченої ідеї (без використання безпосередньо тексту), неодмінно повинне супроводжуватися посиланням на використане джерело. Недотримання цієї обов'язкової умови розцінюється як плагіат, що унеможливорює допуск такої магістерської роботи до захисту.

Не треба переобтяжувати текст курсової роботи цитатами та суцільними посиланнями на авторитети, бо це сприймається як відсутність авторських міркувань і знань самого студента; тоді курсова робота набуває характеру компіляції, що є не припустимо. Також не допускається використовувати занадто великі за обсягом цитати - розміром понад 400 знаків з пробілами.

2.9. Титульний аркуш та роботу

На титульному аркуші зазначають повну назву організації, якій підпорядкований вищий навчальний заклад; повну назву навчального закладу; назву теми курсової роботи; дані про здобувача ступеня бакалавра, наукового керівника, місто та рік подання курсової роботи до захисту. Скорочення у назвах міністерства / відомства, ВНЗ та теми курсової роботи не допускаються. Зразок титульного аркуша наведено в додатку Б.

2.10. Зміст

Зміст має відповідати плану роботи. На сторінці зі змістом навпроти кожної складової курсової роботи проставляються номери сторінок, які вказують на початок викладення матеріалу. Приклад оформлення змісту наведено в додатку В.

2.11. Перелік умовних позначень, символів, одиниць, скорочень і термінів

Якщо в роботі наводяться маловідомі скорочення, нові символи, позначення, то їх перелік подається перед вступом і вноситься до змісту як «ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ, СИМВОЛІВ, ОДИНИЦЬ, СКОРОЧЕНЬ

І ТЕРМІНІВ». Перелік умовних позначень, символів, одиниць, скорочень і термінів подається у вигляді окремого списку, який розміщують відразу після змісту. Перелік слід друкувати у дві колонки, у лівій за абеткою наводять скорочення, у правій - детальне розшифрування.

2.12. Список використаних джерел

Наприкінці курсової роботи наводиться «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ». До цього списку включаються публікації вітчизняних і іноземних авторів, на які у тексті є атрибутовані посилання, тобто джерела які були використані для цитування та/або були згадані при викладі конкретних положень. Не допускається внесення до списку використаних джерел, таких джерел які не були процитовані або згадані в тексті курсової роботи. Всі джерела вказуються тією мовою, якою вони видані. Під час складання списку використаних джерел необхідно дотримуватись Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015 Бібліографічні посилання. Загальні положення та правила складання.

Кожний бібліографічний опис джерела у списку використаних джерел повинен мати у своєму складі загальне позначення виду матеріалу, наприклад: [Текст], [Електронний ресурс], [Рукопис], [Образотворчий матеріал], [Карти], [CD-диск] тощо (надається у прямокутних дужках). Список використаних джерел формується в порядку (послідовності) української абетки по прізвищах перших авторів або заголовків, причому спочатку подаються джерела, що описані кирилицею, а потім джерела, що описані латиницею, додаток 3.

Після того, як список належним чином буде сформований, він нумерується і форматується з використанням такої функції текстового редактора як нумерація (нумерований список). Формат нумерації: «вирівнювання номера: по лівому краю». Параметри форматування: відступ зліва - 12,5 мм; відступ першого рядка - 5 мм.

2.13. Додатки

Додатки оформляють як продовження курсової роботи на наступних її сторінках, розміщуючи їх у порядку появи посилань у тексті. Кожний додаток друкується з нової сторінки.

Перед першим додатком розміщують окремий аркуш паперу з надписом «ДОДАТКИ», надпис розміщують по центру та посередині аркушу.

На наступній сторінці на першому рядку з правого боку рядка малими літерами з першої великої друкується слово «Додаток» (але без знака №) і велика літера, що позначає додаток. Наприклад: «Додаток Б». Додатки позначаються великими літерами української абетки, **за винятком Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ь**. Наприклад, «Додаток Ж».

Додаток повинен мати заголовок, надрукований угорі малими літерами з першої великої симетрично відносно тексту сторінки, без пропуску вільного рядка після позначення додатку. Текст кожного додатка може бути поділений

на розділи й підрозділи, які нумерують у межах кожного додатка. Якщо зміст додатка не вміщується на одну сторінку, то на наступній сторінці у верхньому правому куті зазначається «Продовження додатку ...».

Якщо в курсовій роботі в якості додатку використовується документ, що має самостійне значення і оформлюється згідно з вимогами до документа даного виду, та не має можливості надрукувати на ньому надпис «Додаток ...» і назву додатку, то можна оформити такий додаток наступним чином. Документ вміщують у роботі без змін в оригіналі. Перед копією документу розміщують окремий аркуш з надписом «Додаток ...» і на наступному рядку його назву (за наявності), надпис розміщують по центру та посередині аркушу. Праворуч у верхньому куті аркушу проставляють порядковий номер сторінки. Сторінки копії документу нумерують, продовжуючи наскрізну нумерацію сторінок роботи (не займаючи власної нумерації сторінок документа).

У разі, коли додаток має альбомну орієнтацію сторінки, то назва додатку (наприклад, Додаток В) розміщується в альбомному форматі, а нумерація сторінок залишається незмінною у книжковому форматі.

Завершена, зброшурована робота реєструється у навчальному відділі і передається на перевірку. Роботи студентів, які пропустили термін подання робіт в навчальний відділ з поважної причини, можуть бути прийняті за клопотанням наукового керівника з дозволу декана або його заступника.

3. ПОРЯДОК ДООПРАЦЮВАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

У разі недопуску курсової роботи до захисту студент повинен врахувати зауваження керівника курсової роботи, викладені в рецензії та доопрацювати її з повторною подачею керівникові. Причому керівнику подаються обидва варіанти роботи (доопрацьований і попередній).

У разі неусунення визначених недоліків робота повертається на повторне доопрацювання.

4. ОЦІНЮВАННЯ ТА ЗАХИСТ КУРСОВОЇ РОБОТИ

За виконання і захист курсової роботи студент максимально може отримати 100 балів за накопичувальною шкалою з наступним переведенням у відповідну оцінку за шкалою ЄКТС. Підсумкова оцінка за виконання і захист курсової роботи визначається шляхом додавання балів керівника курсової роботи та комісії із захисту курсових робіт за результатами захисту.

Загальна сума балів включає такі складові: оцінювання керівником підсумків роботи на окремих етапах її підготовки (максимум – 60 балів); оцінювання комісією захисту курсової роботи (максимум – 40 балів).

Розподіл балів відповідно до критеріїв оцінювання виконання курсової роботи визначається керівником курсової роботи у відгуку наукового керівника відповідно до табл. 4.1.

Таблиця 4.1

**Розподіл балів
для окремих етапів та елементів виконання курсової роботи**

№ з/п	Критерії оцінювання виконання курсових робіт	Бали
1.	правильність формулювань об'єкту, мети і завдань дослідження	до 4
2.	відповідність змісту роботи її темі, грамотність структурування роботи, збалансованість її розділів	до 7
3.	системність викладу матеріалу, відсутність повторів, логічних помилок	до 8
4.	ступінь самостійності роботи (відсутність академічного плагіату), наявність посилань	до 10
5.	використання та опанування сучасної літератури, чинних нормативно-правових актів; правильність розрахунків, застосування методів економічного, статистичного аналізу тощо.	до 10
6.	теоретична обґрунтованість основних положень курсової роботи, що підтверджені підібраним та систематизованим фактичним і статистичним матеріалом	до 10
7.	правильність оформлення (роботи в цілому, таблиць, рисунків, посилань, списку використаних джерел)	до 6
8.	дотримання графіку підготовки роботи, періодичність консультування із науковим керівником і т.п.	до 7
Разом		Не більше 60

У разі виявлення текстових запозичень, використання ідей, наукових результатів і матеріалів інших авторів без посилання на джерело курсова робота знімається з розгляду незалежно від стадії проходження з обов'язком повторного її виконання та захисту. Порядок повторного виконання та захисту курсової роботи встановлюється відповідними методичними рекомендаціями щодо виконання курсових робіт.

Критерії оцінювання захисту студентом курсової роботи визначено у табл. 4.2.

Таблиця 4.2

Критерії оцінювання комісією рівня захисту курсової робіт

Кількість балів	Рівень знань студента	Критерії оцінювання
1	2	3
36 – 40	високий	доповідь студента носила продуманий, структурований характер, містила основні результати проведеного дослідження, студент продемонстрував вільне володіння матеріалом за темою дослідження, відповіді на питання членів комісії повні, розуміння матеріалу глибоке, основні вміння сформовані та засвоєні, виклад логічний, доказовий (обґрунтований), висновки і узагальнення точні, студент орієнтується в системі чинного законодавства, використання фахової термінології правильне, висновки за результатами дослідження продемонстровано за допомогою ілюстративного матеріалу (розрахунків).
32,5 – 35,5	достатній	Доповідь студента продумана, обґрунтована, містить основні результати проведеного дослідження, відповіді на питання членів

		комісії повні, розуміння матеріалу достатньо глибоке, основні вміння сформовані та засвоєні, висновки і узагальнення точні; студент орієнтується в системі чинного законодавства; використання фахової термінології правильне, висновки за результатами дослідження продемонстровано за допомогою ілюстративного матеріалу (розрахунків).
30 – 32		Доповідь студента продумана, обґрунтована, містить основні результати проведеного дослідження, відповіді на питання членів комісії повні, розуміння матеріалу достатньо глибоке, основні вміння сформовані та засвоєні, висновки і узагальнення точні; студент орієнтується в системі чинного законодавства; використання фахової термінології правильне. Але виклад недостатньо систематизовано, у визначенні понять, термінології та узагальненнях мають місце окремі помилки, які виправляються за допомогою додаткових питань членів комісії, окремі висновки курсової роботи не відображені при захисті, окремі висновки за результатами дослідження не продемонстровано за допомогою ілюстративного матеріалу (розрахунків).
27 – 29,5	середній	Доповідь студента належним чином не систематизована, непродумана, основні результати проведеного дослідження розкриті частково, відповіді на питання членів комісії необґрунтовані, розуміння матеріалу поверхневе; студент слабо орієнтується в системі чинного законодавства; використання фахової термінології з неточностями, окремі висновки за результатами дослідження не продемонстровано
24 – 26,5		Доповідь студента належним чином не систематизована, непродумана, основні результати проведеного дослідження розкриті частково, відповіді на питання членів комісії необґрунтовані, розуміння матеріалу поверхове; студент не орієнтується в системі чинного законодавства; використання фахової термінології з неточностями. Висновки та пропозиції недостатньо обґрунтовані та мають сумнівний прикладний характер, висновки за результатами дослідження не продемонстровано за допомогою ілюстративного матеріалу (розрахунків).
14 – 23,5	низький	Доповідь студента належним чином не підготовлена, відповіді на питання членів комісії необґрунтовані або відсутні, розуміння матеріалу поверхневе; студент не орієнтується в системі чинного законодавства; не вміє використовувати управлінську та економічну термінологію. Робота свідчить про недостатню сформованість основних фахових вмінь, відсутнє обґрунтування практичного та прикладного значення дослідження, висновки за результатами дослідження не продемонстровано за допомогою ілюстративного матеріалу (розрахунків).
0 – 13,5		Доповідь студента не підготовлена, відповіді на питання членів комісії необґрунтовані або відсутні, розуміння матеріалу поверхове; студент не орієнтується в системі чинного законодавства; не вміє використовувати фахову термінологію. Робота свідчить про несформованість основних фахових вмінь, окремі висновки за результатами дослідження не продемонстровано за допомогою ілюстративного матеріалу (розрахунків).

Рішення комісії про оцінку знань, виявлених при захисті курсової роботи приймається на підставі знаходження середнього арифметичного балів, виставлених кожним членом комісії.

Повторний захист курсової роботи з метою підвищення оцінки не дозволяється.

Підсумкове оцінювання виконання та захисту курсової роботи відбувається шляхом додавання балів керівника курсової роботи, виставлених у його відгуку, та балів комісії із захисту курсової роботи.

У разі отримання за результатами виконання та захисту курсової роботи 35-59 балів (оцінка FX за шкалою ЄКТС) студент має право доопрацювати виконану курсову роботу та повторно пройти її захист.

У разі неотримання за результатами доопрацювання та повторного захисту курсової роботи 60 балів студент зобов'язаний повторно виконати та захистити курсову роботу в наступному навчальному періоді.

У разі отримання за результатами виконання та захисту курсової роботи 0-34 бали (оцінка F за шкалою ЄКТС) студент зобов'язаний повторно виконати та захистити курсову роботу в наступному навчальному періоді.

5. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

5.1. Основні джерела

1. Бедринець М. Д., Довгань Л. П. Фінанси підприємств [Текст] навч. посіб. / М. Д. Бедринець, Л. П. Довгань. – К. : Центр учбової літератури, 2018. – 292 с.
2. Біла О. Г. Фінанси підприємств [Текст] : навч. посіб. / Біла О. Г., Юсипович О. І., Мединська Т. В. ; Укоопспілка, Львів. комерц. акад. - Київ : Алерта, 2016. - 185 с.
3. Грищенко Л. Л. Фінанси підприємств. Практикум [Текст] : навч. посіб. / Л. Л. Грищенко, О. В. Дейнека, І. М. Боярко. - Суми : Університетська книга, 2015. - 285 с.
4. Зянько В. В. Фінанси підприємств [Текст] : навч. посіб. / В. В. Зянько, В. Г. Фурик, І. М. Вальдшмідт ; Вінниц. нац. техн. ун-т. - Вінниця : ВНТУ, 2016. Ч. 1. - 2016. - 125 с.
5. Зятковський І.В. Фінанси підприємства: навч.посібник. – К.: 2010. – 400 с.
6. Ізмайлова Н. В. Фінанси підприємств [Текст] : навч.-метод. посіб. / Н. В. Ізмайлова, Т. С. Шевченко ; Держ. вищ. навч. закл. "Криворіз. нац. ун-т", Криворіз. екон. ін-т. - Кривий Ріг: Чернявський Д. О. [вид.], 2013. - 222 с.
7. Каламбет С. В. Фінанси підприємств. Практикум [Текст] : навч. посіб. для студентів ВНЗ / С. В. Каламбет, С. В. Іванов, Ю. В. Півняк. - Дніпро : Герда, 2016. - 259 с.
8. Кузенко Т. Б. Фінанси підприємств : конспект лекцій / Т. Б. Кузенко, Є. Ю. Кузькін, Н. В. Сабліна. – Х. : ВД "ІНЖЕК", 2007. – 168 с.
9. Малій О. Г. Фінанси підприємств [Текст] : навч. посіб. / О. Г. Малій. - Х. : Міськдрук, 2012. - 353 с.
10. Непочатенко О. О. Фінанси підприємств у схемах і таблицях [Текст] : навч. посіб. / Непочатенко О. О., Бондаренко Н. В., Непочатенко О. А. - Умань : Сочінський [вид.], 2015. - 382 с.
11. Олександренко І. В, Фінанси підприємств [Текст] : навч. посіб. / І. В. Олександренко ; Луц. нац. техн. ун-т. - Л. : Академія технологій та бізнесу, 2012. - 537 с.
12. Поважний О. С. Фінанси підприємств [Текст] : підручник / О. С. Поважний, Н. А. Ясинська, Н. О. Шири ; Донец. держ. ун-т упр. - Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2015. – 456с.
13. Рудницька О. М. Фінанси підприємств [Текст] : навч. посіб. / О. М. Рудницька, С. В. Паранчук, О. М. Чубка ; Нац. ун-т "Львів. політехніка". - Л. : Вид-во Львів. політехніки, 2012. - 257 с.
14. Славюк Р. А. Фінанси підприємств [Текст] : підручник / Р. А. Слав'юк ; Нац. банк України, Ун-т банк. справи. - К. : УБС НБУ : Знання, 2010. - 550 с.
15. Тарасенко І. О. Фінанси підприємств [Текст] : підруч. для студентів ВНЗ на пряму підгот. 6.030508 "Фінанси і кредит" / І. О. Тарасенко, Н. М. Любенко ; Київ. нац. ун-т технологій та дизайну. - Київ : КНУТД, 2015. - 359 с.
16. Філімоненков О. С. Фінанси підприємств: підручник / О. С. Філімоненков – К.: Алерта, 2009. – 496 с.
17. Фінанси підприємств [Текст] : навч. посіб. / [Аніловська Г. Я. та ін. ; за ред. Г. Я. Аніловської, І. Б. Висоцької] ; Львів. держ. ун-т внутр. справ. - Львів : ЛьвДУВС, 2018. - 439 с.
18. Фінанси підприємств [Текст] : навч. посіб. / [Абакуменко О. В. та ін.] ; за заг. ред. проф. Л. О. Коваленко ; Чернігів. нац. технол. ун-т. - Чернігів ; Ніжин : Лук'яненко В. В. : Орхідея, 2016. - 393 с.
19. Фінанси підприємств [Текст] : навч. посіб. / [Яцух О. О. та ін. ; за ред. О. О. Яцух] ; Тавр. держ. агротехнол. ун-т. - Мелітополь : Вид. буд. Мелітоп. міськ. друк., 2018. - 290 с.
20. Фінанси підприємств: підручник / Н.О. Власова, В. А. Міщенко, Т. В.П'ятак, Т. І. Кочетова, А.В. Котлярова – Харків: Світ книг, 2018.– 437 с.
21. Фінанси підприємств: підручник / А.М. Поддєрьогін, М.Д. Білик, Л.Д. Буряк та ін. К.: КНЕУ, 2008. – 552 с.

22. Фінанси підприємств : навч. посібн. : курс лекцій / за ред. Г. Г. Кірейцева. – К. : ЦУЛ, 2009. – 412с.
23. Фінанси підприємств: проблеми і перспективи [Текст] : монографія : у 3 т. / Київ. нац. ун-т технологій та дизайну ; за ред. д-ра екон. наук, проф. М. Д. Білик. - К. : ПанТот, 2012 . Т.1: Розвиток фінансів підприємств в умовах ринку / [М. Д. Білик та ін.]. - 2012. - 335 с.
24. Фінанси підприємств: проблеми теорії та практики [Текст] : монографія / [Н. Е. Аванесова та ін.] ; Харків. нац. ун-т буд-ва та архітектури, Харків. регіон. від-ня Спільки економістів України, Харків. союз страховиків. - Харків : Лідер, 2014. - 203 с.
25. Ярошевич Н. Б. Фінанси підприємств [Текст] : навч. посіб. / Н. Б. Ярошевич. - К. : Знання, 2012. - 341 с.

5.2. Додаткові джерела

1. Андріанова І. І. Фінанси підприємств. Практикум : навч.-метод. посібник / І. І. Андріанова, В. А. Ісайко. – Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2007. – 274 с.
2. Бланк І. О. Управління фінансами підприємств [Текст] : підручник / І. О. Бланк, Г. В. Ситник, В. С. Андрієць ; Київ. нац. торг.-екон. ун-т. - 2-ге вид., перероб. і допов. - Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2018. - 791 с.
3. Боярко І. М. Рахівництво у фінансах підприємств в умовах інформаційного суспільства: теорія, методологія, практика [Текст] : монографія / І. М. Боярко. - Суми : Університетська книга, 2019. - 440 с.
4. Бурик А. Ф. Планування діяльності підприємства : навч. посіб. / А. Ф. Бурик. – К : Ліра-К, 2013. – 260 с.
5. Говорушко Т. А. Управління фінансовою санацією підприємства : підручник / Т. А. Говорушко. – К. : ЦУЛ, 2013. – 400 с.
6. Давиденко Н. М. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання [Текст] : навч. посіб. / Н. М. Давиденко, А. В. Буряк ; Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України. - Київ : Компринт, 2017. - 301 с.
7. Єпіфанова І. Ю. Управління інноваційною діяльністю промислових підприємств: теоретико-методологічні аспекти фінансового забезпечення [Текст] : монографія / І. Ю. Єпіфанова ; Вінниц. нац. техн. ун-т. - Вінниця : ВНТУ, 2019. - 383 с.
8. Загородній А. Г. Капітал підприємства: формування та реалізація [Текст] : монографія / Загородній А. Г., Кузьмін О. Є., Яремко І. Й. ; Нац. ун-т "Львів. політехніка". - Л. : ЗУКЦ : [Біарп], 2011. - 224 с.
9. Загуцький У. Р. Планування і діагностика діяльності підприємств : навч. посіб. / У. Р. Загуцький, В. М. Цимбалюк, С. Г. Шевченко. – К. : Ліра-К, 2013. – 320 с.
10. Зимовець В. В. Розвиток фінансів підприємств корпоративного сектора економіки України [Текст] : наук. доп. / [В. В. Зимовець та ін.] ; за ред. д-ра екон. наук В. В. Зимовця; НАН України, ДУ "Ін-т економіки та прогнозування НАН України". - Київ : Ін-т економіки та прогнозування НАН України, 2019. - 61 с.
11. Карпунь І. Н. Санація підприємств : навч. посіб. / І. Н. Карпунь. – К. : Ліра-К, 2015. – 448 с.
12. Клебанова Т. С. Нейромережеві моделі оцінки фінансових криз на підприємствах корпоративного типу [Текст] : монографія / [Т. С. Клебанова та ін.] ; Харків. нац. ун-т міск. госп-ва ім. О. М. Бекетова. - Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2018. - 171 с.
13. Ковалевська А. В. Критичний аналіз методів оцінки фінансового стану підприємства / А. В. Ковалевська, С.І. Асєєв // Бізнес Інформ. – 2012. – №3. – С. 163-169. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/binf_2012_3_46
14. Костирко Л. А. Вартісно-орієнтоване управління фінансами підприємств [Текст] : навч. посіб. / Л. А. Костирко [та ін.] ; Східноукр. нац. ун-т ім. Володимира Даля. - Сєверодонецьк : СНУ ім. В. Даля, 2019. - 466 с.

15. Кошельок Г. В. Грошові потоки підприємства: теорія, методологія, практика [Текст] : монографія / Кошельок Г. В. ; Одес. нац. екон. ун-т. - Одеса : Бондаренко М. О., 2019. - 389, [2] с.
16. Кравчук О.М., Ляшук В.П. Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва: навч. посібник. – К.: ЦУЛ, 2010. 504 с.
17. Марусяк Н.Л. Фінанси підприємства [Текст] : навч. посіб. / Н. Л. Марусяк ; Чернівець. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. - Чернівці : ЧНУ ім. Юрія Федьковича : Рута, 2019. - 131 с.
18. Підприємство: економіка і фінанси [Текст] : навч. посіб. для здобувачів вищ. освіти за спец. "Менеджмент", "Публічне управління та адміністрування" / О. П. Павленко, А. Л. Розмарина ; Одес. держ. екол. ун-т, [Co-funded by the Erasmus + Programme of the European Union, Erasmus +Intense]. - Одеса : ТЕС, 2019. - 212 с.
19. Скоропад І. О., Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва. Навчальний посібник І. С. Скоропад, О. Б. Курило, О. М. Чубка, О. В. Дідух, І. О. Кривецький. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2016. – 344 с.
20. Соколовська А.М. Основи теорії податків. Навчальний посібник / А.М. Соколовська –К.: Кондор, 2010. – 326с.
21. Степасюк Л. М. Тематичний довідник з економіки і фінансів підприємства [Текст] : для студентів ВНЗ / Л. М. Степасюк, Н. М. Суліма, О. В. Величко ; Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України. - Київ : КОМПРИНТ, 2015. - 277 с.
22. Трусова Н. В. Управління фінансовими потоками підприємства. Фінансова математика [Текст] : навч. посіб. / Трусова Н. В., Цап В. Д., Терновський В. О. ; Тавр. держ. агротехнол. ун-т. - Мелітополь : Вид. будинок ММД, 2017. - 391 с.
23. Трусова Н. В. Фінансовий аналіз підприємства: методика та практика [Текст] : навч. посіб. / Трусова Н. В., Терещенко М. А ; Тавр. держ. агротехнол. ун-т. - 2-ге вид. - Мелітополь : Мелітоп. міськ. друк., 2019. - 272 с.
24. Фінанси різних форм бізнесу [Текст] : навч. посіб. / [Н. Г. Пігуль та ін.] ; Сум. держ. ун-т. - Суми : Сум. держ. ун-т, 2017. - 336 с.
25. Шпак Н. О. Економічна стабільність суб'єктів господарювання в умовах хаотичного розвитку національної економіки України : навч. посіб. / Н. О. Шпак, О. В. Пирог. – К. : Ліра-К, 2015. – 288 с.

5.3. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Нормативні акти України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.nau.kiev.ua.
2. Офіційний веб -сайт Державної фіскальної служби України. Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/>
3. Податковий Кодекс України / Код екс України, Закон, Кодекс від 02.12.2010 № 2755-VI – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
4. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р № 463-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.zakon0.rada.gov.ua.
5. Сервер Верховної Ради України. – Режим доступу : www.rada.gov.ua.
6. Нормативно-правова база України на офіційному веб-порталі Верховної ради України. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws#>.
7. Офіційний веб-сайт Міністерства фінансів України. – Режим доступу: <http://minfin.kmu.gov.ua>.
8. Сайт Національного банку України. – Режим доступу: ww.bank.gov.ua.
9. Про акціонерні товариства: Закон України від 17.09.2008 р. № 514-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>.
10. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua>.

ДОДАТКИ

Теми курсових робіт з дисципліни «Фінанси підприємств»

1. Сутність і місце фінансів підприємств у фінансовій системі країни.
2. Фінансовий механізм підприємства і шляхи його вдосконалення.
3. Фінанси некомерційних установ і організацій.
4. Фінанси акціонерних товариств.
5. Фінанси державних підприємств.
6. Фінанси суб'єктів малого підприємництва.
7. Фінанси господарських товариств.
8. Фінансова діяльність підприємств.
9. Фінансові ресурси підприємств.
10. Статутний капітал як первинне джерело формування власних фінансових ресурсів підприємств.
11. Власний капітал суб'єкта господарювання: джерела формування та ефективність використання.
12. Фінансове забезпечення формування капіталу суб'єкта підприємницької діяльності (підприємства, банку, страхової компанії).
13. Сучасні методи формування капіталу суб'єкта господарювання.
14. Підвищення ефективності використання капіталу підприємства.
15. Управління капіталом підприємства.
16. Витрати господарської діяльності підприємств: особливості формування і управління.
17. Доходи і грошові надходження підприємств.
18. Організація грошових розрахунків підприємств в сучасних умовах.
19. Формування і розподіл прибутку підприємств.
20. Склад і порядок формування фінансової звітності підприємств.
21. Прибуток і рентабельність підприємства.
22. Рентабельність та шляхи її підвищення на підприємствах.
23. Амортизаційна політика в системі фінансового забезпечення сталого розвитку підприємства.
24. Джерела фінансування відтворення необоротних активів підприємства.
25. Фінансове забезпечення та ефективність інвестицій підприємств.
26. Фінансові аспекти формування і використання основних засобів та інших необоротних активів підприємств.
27. Капітальні інвестиції підприємства і методи оцінювання їх ефективності.
28. Реальні інвестиції підприємств та методи оцінки їх ефективності.
29. Фінансові інвестиції підприємств.
30. Бюджетування в системі оперативного фінансового планування підприємств
31. Фінансове планування на підприємствах.
32. Фінансове забезпечення операційної діяльності підприємств.
33. Джерела формування обігових коштів підприємства.
34. Фінансування оборотного капіталу суб'єкта господарювання.
35. Оподаткування діяльності підприємств.
36. Фінансові взаємовідносини підприємств із державними цільовими фондами.
37. Податки як інструмент регулювання діяльності підприємств.
38. Особливості сплати підприємствами непрямих податків.
39. Податкова політика підприємства.
40. Вплив оподаткування на фінансово-господарську діяльність підприємств.
41. Спрощена система оподаткування підприємницької діяльності.
42. Податкове планування на підприємстві.
43. Організація банківського кредитування підприємств.

44. Фінансові взаємовідносини підприємств із банківськими установами.
45. Особливості факторингових і форфейтингових операцій у господарській діяльності підприємств.
46. Фінансові аспекти здійснення лізингових (орендних) операцій підприємств.
47. Комерційне кредитування підприємств.
48. Лізингове кредитування підприємств.
49. Кредитування підприємств за рахунок коштів міжнародних фінансово-кредитних інститутів.
50. Механізм застосування фінансового та оперативного лізингу в діяльності підприємств.
51. Застосування векселів у господарській діяльності підприємств.
52. Кредитоспроможність підприємства: суть та методи оцінювання.
53. Фінансові взаємовідносини підприємств і страхових компаній.
54. Страхування підприємницьких ризиків.
55. Фінансовий стан підприємства та його оцінка.
56. Цінова політика та її вплив на ефективність діяльності підприємства
57. Ділова активність підприємства як основа ефективного використання наявних активів.
58. Фінансова стійкість підприємства та шляхи її забезпечення.
59. Фінансова політика підприємства.
60. Система фінансового менеджменту на підприємстві.
61. Формування та реалізація дивідендної політики підприємств.
62. Ліквідність підприємства та механізм її забезпечення
63. Фінансова безпека підприємства.
64. Фінансові ризики підприємства.
65. Фінансова санація підприємств у системі фінансового оздоровлення економіки.
66. Санаційний аудит підприємства.
67. Фінансові джерела санації підприємств.
68. Організація фінансової санації підприємства.
69. Банкрутство підприємства та методи його упередження
70. Платоспроможність підприємства та шляхи її забезпечення

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА

ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ЕКОНОМІКИ

Кафедра: менеджменту, фінансів, банківської справи та страхування

КУРСОВА РОБОТА

з дисципліни «Фінанси підприємств»

на тему:

«ФОРМУВАННЯ ТА РОЗПОДІЛ ПРИБУТКУ ПІДПРИЄМСТВА»

Виконав(ла):

Студентка 3 курсу

Факультету управління та
економіки

Іваненко Олена Анатоліївна

Науковий керівник:

Бучковська Я. .

к.е.н.

Національна шкала _____

Кількість балів: _____

Оцінка: ECTS _____

Члени комісії:

_____

_____

_____

_____

_____

_____

Хмельницький
2020

ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ, СИМВОЛІВ, ОДИНИЦЬ, СКОРОЧЕНЬ І ТЕРМІНІВ.....	2
ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ТА РОЗПОДІЛУ ПРИБУТКУ ПІДПРИЄМСТВ.....	5
1.1. Теоретична сутність прибутку як узагальнюючого показника фінансово- господарської діяльності підприємства.....	5
1.2. Прибутковість підприємства та показники її оцінки.....	9
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ФОРМУВАННЯ ТА РОЗПОДІЛУ ПРИБУТКУ ПІДПРИЄМСТВ.....	14
2.1. Порядок формування прибутку підприємств.....	14
2.3. Особливості використання прибутку підприємств.....	20
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОЦЕСІВ ФОРМУВАННЯ ТА РОЗПОДІЛУ ПРИБУТКУ ПІДПРИЄМСТВ.....	26
ВИСНОВКИ.....	35
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	38
ДОДАТКИ	40

Приклади оформлення заголовків

РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФУНКЦІОНУВАННЯ МІСЦЕВИХ ЗАПОЗИЧЕНЬ

1.1. Теоретична сутність місцевих запозичень як однієї з форм комунального кредиту

Постійний дефіцит бюджетних ресурсів, що спостерігається майже в усіх сферах і ланках фінансової системи України, свідчить про особливу актуальність пошуку додаткових джерел формування коштів як приватного, так і публічного секторів економіки. Особливо гостро ця проблема постає перед органами місцевого самоврядування.....

1.2. Економічна природа та особливості муніципальних облігацій як інструмента місцевих запозичень

Підвищення добробуту населення, зростання якості комунальних та інших послуг, що надаються органами місцевої влади мешканцям регіонів, потребує залучення додаткових коштів до місцевих бюджетів. Дієвим інструментом вирішення поточних та довгострокових проблем, які пов'язані з фінансуванням видатків органів місцевих рад, є емісія облігацій місцевих позик.....

Приклади оформлення рисунків

Основні функції НКЦПФР наведено на рис. 1.2.

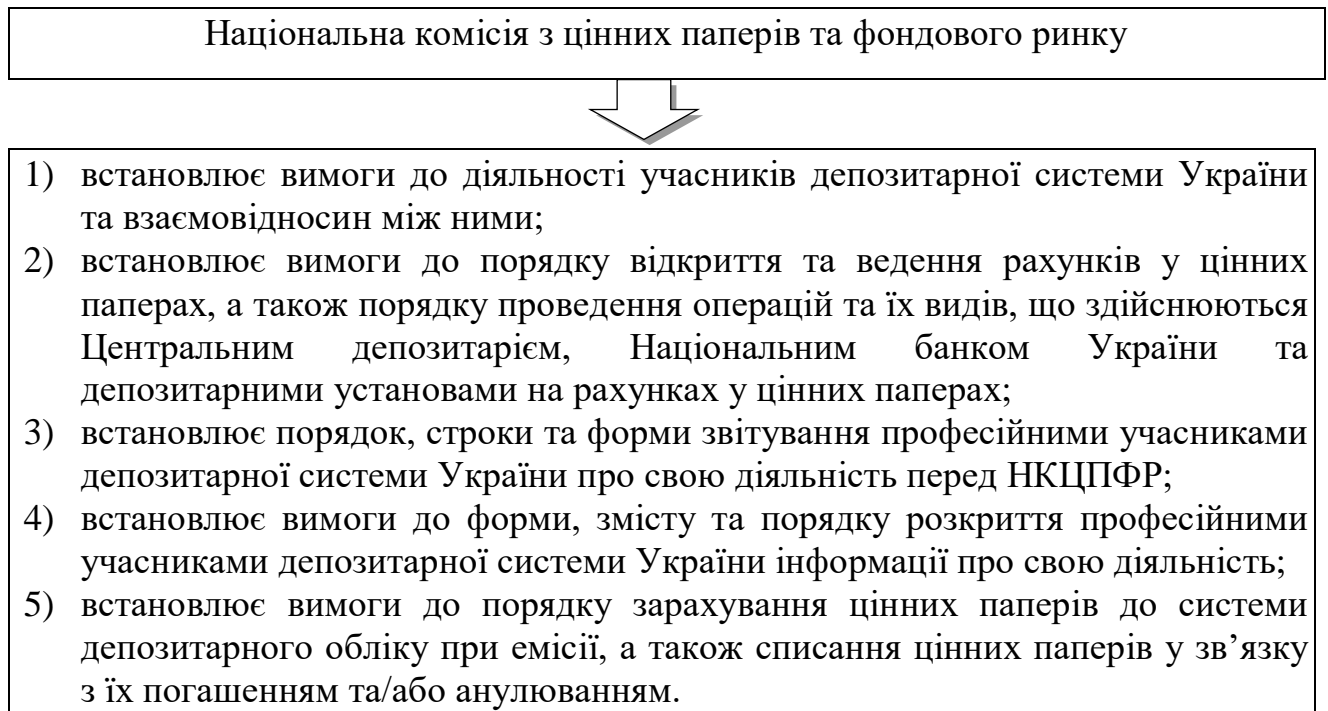

Рисунок 1.2 - Функції Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку з державного регулювання депозитарної системи України*

*Примітка. Складено автором за джерелом [20]

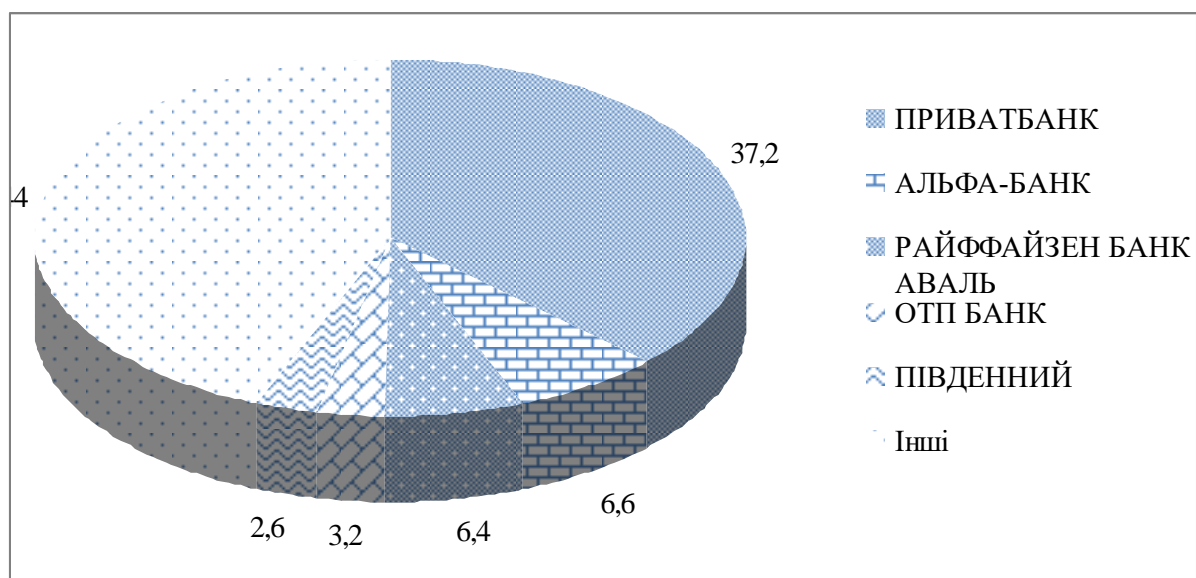

Рисунок 2.2 - Структура кредитно-інвестиційного портфеля банків України станом на 01.01.2020 р*, %

*Примітка. Побудовано на основі офіційної звітності НБУ [40]

Приклад оформлення таблиць

Для розуміння методів оцінки рівня якості продукції розглянемо їхню характеристику в табл. 1.4 і визначимо погляди авторів щодо поділу на такі три групи методів.

Таблиця 1.4. Динаміка кредитного портфеля банків України у 2012 – 2017 рр., млн. грн.*

№ з/п	Показники	Значення станом на кінець року					
		2012	2013	2014	2015	2016	2017
1	Активи банків	1269663	1412061	1516116	1589476	1772461	1794346
2	Кредити надані	842839	931941	1058190	1023210	1031255	1020850
	з них:						
2.1	кредити резидентам	838997	929553	1032977	989130	1003858	976485
2.1.1	міжбанківські кредити	23854	18771	12310	7503	5176	2770
2.1.2	кредити клієнтам	815143	910782	1020667	981627	998682	973715
	з них:						
а)	кредити суб'єктам господарювання	626223	716341	809060	807441	837295	811530
б)	кредити фізичним особам	183117	188533	206681	170822	159957	161128
в)	кредити сектору загальнодержавного управління	5803	5908	4926	3364	1430	1058
2.2	кредити нерезидентам	3842	2388	25213	34080	27397	44365

*Примітка. Складено автором на основі джерел [8; 81]

Приклади оформлення бібліографічного опису у списку використаних джерел з урахуванням Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Книги: Один автор	1. Бичківський О. О. Міжнародне приватне право : конспект лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 82 с. 2. Бондаренко В. Г. Немеркнуча слава новітніх запорожців: історія Українського Вільного козацтва на Запоріжжі (1917-1920 рр.). Запоріжжя, 2017. 113 с. 3. Бондаренко В. Г. Український вільнокозацький рух в Україні та на еміграції (1919-1993 рр.) : монографія. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 600 с.
Два автори	1. Аванесова Н. Е., Марченко О. В. Стратегічне управління підприємством та сучасним містом: теоретико-методичні засади : монографія. Харків : Щедра садиба плюс, 2015. 196 с. 2. Батракова Т. І., Калюжна Ю. В. Банківські операції : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 130 с. 3. Білобровко Т. І., Кожуховська Л. П. Філософія науки й управління освітою : навч.-метод. посіб. Переяслав-Хмельницький, 2015. 166 с.
Три автори	1. Аніловська Г. Я., Марушко Н. С., Стоколоса Т. М. Інформаційні системи і технології у фінансах : навч. посіб. Львів : Магнолія 2006, 2015. 312 с. 2. Городовенко В. В., Макаренков О. Л., Сантос М. М. О. Судові та правоохоронні органи України : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 206 с. 3. Кузнєцов М. А., Фоменко К. І., Кузнєцов О. І. Психічні стани студентів у процесі навчально-пізнавальної діяльності : монографія. Харків : ХНПУ, 2015. 338 с. 4. Якобчук В. П., Богоявленська Ю. В., Тищенко С. В. Історія економіки та економічної думки : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2015. 476 с.
Чотири і більше авторів	1. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України : станом на 10 жовт. 2016 р. / К. І. Беліков та ін. ; за заг. ред. О. М. Литвинова. Київ : ЦУЛ, 2016. 528 с. 2. Бікулов Д. Т., Чкан А. С., Олійник О. М., Маркова С. В. Менеджмент : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 360 с. 3. Операційне числення : навч. посіб. / С. М. Гребенюк та ін. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 88 с. 4. Основи охорони праці : підручник / О. І. Запорожець та ін. 2-ге вид. Київ : ЦУЛ, 2016. 264 с. 5. Клименко М. І., Панасенко Є. В., Стреляєв Ю. М., Ткаченко І. Г. Варіаційне числення та методи оптимізації : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 84 с.
Автор(и) та редактор(и)/упорядники	1. Березенко В. В. PR як сфера наукового знання : монографія / за заг. наук. ред. В. М. Манакіна. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 362 с. 2. Бутко М. П., Неживенко А. П., Пепа Т. В. Економічна психологія : навч. посіб. / за ред. М. П. Бутко. Київ : ЦУЛ, 2016. 232 с. 3. Дахно І. І., Алієва-Барановська В. М. Право інтелектуальної власності : навч. посіб. / за ред. І. І. Дахна. Київ : ЦУЛ, 2015. 560 с.
Без автора	1. 25 років економічному факультету: історія та сьогодення (1991-2016) : ювіл. вип. / під заг. ред. А. В. Череп. Запоріжжя : ЗНУ, 2016.

	<p>330 с.</p> <p>2. Криміналістика : конспект лекцій / за заг. ред. В. І. Галана ; уклад. Ж. В. Удовенко. Київ : ЦУЛ, 2016. 320 с.</p> <p>3. Миротворення в умовах гібридної війни в Україні : монографія / за ред. М. А. Лепського. Запоріжжя : КСК-Альянс, 2017. 172 с.</p> <p>4. Міжнародні економічні відносини : навч. посіб. / за ред.: С. О. Якубовського, Ю. О. Ніколаєва. Одеса : ОНУ, 2015. 306 с.</p> <p>5. Науково-практичний коментар Бюджетного кодексу України / за заг. ред. Т. А. Латковської. Київ : ЦУЛ, 2017. 176 с.</p> <p>6. Службове право: витоки, сучасність та перспективи розвитку / за ред.: Т. О. Коломоєць, В. К. Колпакова. Запоріжжя, 2017. 328 с.</p>
Багатотомні видання	<p>1. Енциклопедія Сучасної України / редкол.: І. М. Дзюба та ін. Київ : САМ, 2016. Т. 17. 712 с.</p> <p>2. Лодий П. Д. Сочинения : в 2 т. / ред. изд.: Н. Г. Мозговая, А. Г. Волков ; авт. вступ. ст. А. В. Сеницына. Киев ; Мелитополь : НПУ им. М. Драгоманова ; МГПУ им. Б. Хмельницкого, 2015. Т. 1. 306 с.</p> <p>3. Новицкий О. М. Сочинения : в 4 т. / ред. изд.: Н. Г. Мозговая, А. Г. Волков ; авт. вступ. ст. Н. Г. Мозговая. Киев ; Мелитополь : НПУ им. М. Драгоманова ; МГПУ им. Б. Хмельницкого, 2017. Т. 1. 382 с.</p> <p>4. Правова система України: історія, стан та перспективи : у 5 т. / Акад. прав. наук України. Харків : Право, 2009. Т. 2 : Конституційні засади правової системи України і проблеми її вдосконалення / заг. ред. Ю. П. Битяк. 576 с.</p> <p>5. Кучерявенко Н. П. Курс налогового права : в 6 т. Харьков : Право, 2007. Т. 4 : Особенная часть. Косвенные налоги. 536 с.</p>
Автореферати дисертацій	<p>1. Бондар О. Г. Земля як об'єкт права власності за земельним законодавством України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06. Київ, 2005. 20 с.</p> <p>2. Гнатенко Н. Г. Группы интересов у Верховной Раді України: сутність і роль у формуванні державної політики : автореф. дис. ... канд. політ. наук : 23.00.02. Київ, 2017. 20 с.</p> <p>3. Кулініч О. О. Право людини і громадянина на освіту в Україні та конституційно-правовий механізм його реалізації : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.02. Маріуполь, 2015. 20 с.</p>
Дисертації	<p>1. Авдєєва О. С. Міжконфесійні відносини у Північному Приазов'ї (кінець XVIII - початок XX ст.) : дис. ... канд. іст. наук : 07.00.01 / Запорізький національний університет. Запоріжжя, 2016. 301 с.</p> <p>2. Левчук С. А. Матриці Гріна рівнянь і систем еліптичного типу для дослідження статичного деформування складених тіл : дис. ... канд. фіз.-мат. наук : 01.02.04. Запоріжжя, 2002. 150 с.</p> <p>3. Вініченко О. М. Система динамічного контролю соціально-економічного розвитку промислового підприємства : дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.04. Дніпро, 2017. 424 с.</p>
Законодавчі та нормативні документи	<p>1. Конституція України : офіц. текст. Київ : КМ, 2013. 96 с.</p> <p>2. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. <i>Голос України</i>. 2017. 27 верес. (№ 178-179). С. 10–22.</p> <p>3. Повітряний кодекс України : Закон України від 19.05.2011 р. № 3393-VI. <i>Відомості Верховної Ради України</i>. 2011. № 48-49. Ст. 536.</p> <p>4. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18</p> <p>5. Деякі питання стипендіального забезпечення : Постанова Кабінету</p>

	<p>Міністрів України від 28.12.2016 р. № 1050. <i>Офіційний вісник України</i>. 2017. № 4. С. 530–543.</p> <p>6. Про Концепцію вдосконалення інформування громадськості з питань євроатлантичної інтеграції України на 2017-2020 роки : Указ Президента України від 21.02.2017 р. № 43/2017. <i>Урядовий кур'єр</i>. 2017. 23 лют. (№ 35). С. 10.</p> <p>7. Про затвердження Вимог до оформлення дисертації : наказ Міністерства освіти і науки від 12.01.2017 р. № 40. <i>Офіційний вісник України</i>. 2017. № 20. С. 136–141.</p> <p>8. Інструкція щодо заповнення особової картки державного службовця : затв. наказом Нац. агентства України з питань Держ. служби від 05.08.2016 р. № 156. <i>Баланс-бюджет</i>. 2016. 19 верес. (№ 38). С. 15–16.</p>
Архівні документи	<p>1. Лист Голови Співки «Чорнобиль» Г. Ф. Лепіна на ім'я Голови Ради Міністрів УРСР В. А. Масола щодо реєстрації Статуту Співки та сторінки Статуту. 14 грудня 1989 р. <i>ЦДАГО України</i> (Центр. держ. архів громад. об'єднань України). Ф. 1. Оп. 32. Спр. 2612. Арк. 63, 64 зв., 71.</p> <p>2. Матеріали Ради Народних комісарів Української Народної Республіки. <i>ЦДАВО України</i> (Центр. держ. архів вищ. органів влади та упр. України). Ф. 1061. Оп. 1. Спр. 8–12. Копія; Ф. 1063. Оп. 3. Спр. 1–3.</p> <p>3. Наукове товариство ім. Шевченка. <i>Львів. наук. б-ка ім. В. Стефаника НАН України</i>. Ф. 1. Оп. 1. Спр. 78. Арк. 1–7.</p>
Патенти	<p>1. Люмінісцентний матеріал: пат. 25742 Україна: МПК6 C09K11/00, G01T1/28, G21H3/00. № 200701472; заявл. 12.02.07; опубл. 27.08.07, Бюл. № 13. 4 с.</p> <p>2. Спосіб лікування синдрому дефіциту уваги та гіперактивності у дітей: пат. 76509 Україна. № 2004042416; заявл. 01.04.2004; опубл. 01.08.2006, Бюл. № 8 (кн. 1). 120 с.</p>
Препринти	<p>1. Панасюк М. І., Скорбун А. Д., Сплошной Б. М. Про точність визначення активності твердих радіоактивних відходів гамма-методами. Чорнобиль : Ін-т з проблем безпеки АЕС НАН України, 2006. 7, [1] с. (Препринт. НАН України, Ін-т проблем безпеки АЕС; 06-1).</p> <p>2. Шиляев Б. А., Воеводин В. Н. Расчеты параметров радиационного повреждения материалов нейтронами источника ННЦ ХФТИ / ANL USA с подкритической сборкой, управляемой ускорителем электронов. Харьков : ННЦ ХФТИ, 2006. 19 с.: ил., табл. (Препринт. НАН Украины, Нац. науч. центр «Харьк. физ.-техн. ин-т»; ХФТИ2006-4).</p>
Стандарти	<p>1. ДСТУ 7152:2010. Видання. Оформлення публікацій у журналах і збірниках. [Чинний від 2010-02-18]. Вид. офіц. Київ, 2010. 16 с. (Інформація та документація).</p> <p>2. ДСТУ ISO 6107-1:2004. Якість води. Словник термінів. Частина 1 (ISO 6107-1:1996, IDT). [Чинний від 2005-04-01]. Вид. офіц. Київ : Держспоживстандарт України, 2006. 181 с.</p> <p>3. ДСТУ 3582:2013. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила (ISO 4:1984, NEQ; ISO 832:1994, NEQ). [На заміну ДСТУ3582-97; чинний від 2013-08-22]. Вид. офіц. Київ : Мінекономрозвитку України, 2014. 15 с. (Інформація та документація).</p>

Каталоги	<ol style="list-style-type: none"> 1. Горницкая И. П. Каталог растений для работ по фитодизайну / Донец. ботан. сад НАН Украины. Донецк : Лебедь, 2005. 228 с. 2. Історико-правова спадщина України : кат. вист. / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка; уклад.: Л. І. Романова, О. В. Земляніщина. Харків, 1996. 64 с. 3. Пам'ятки історії та мистецтва Львівської області : кат.-довід. / авт.-упоряд.: М. Зобків та ін. ; Упр. культури Львів. облдержадмін., Львів. іст. музей. Львів : Новий час, 2003. 160 с.
Бібліографічні покажчики	<ol style="list-style-type: none"> 1. Боротьба з корупцією: нагальна проблема сучасності : бібліогр. покажч. Вип. 2 / уклад.: О. В. Левчук, відп. за вип. Н. М. Чала ; Запорізький національний університет. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 60 с. 2. Микола Лукаш : біобібліогр. покажч. / уклад. В. Савчин. Львів : Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2003. 356 с. (Українська біобібліографія ; ч. 10). 3. Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича в незалежній Україні : бібліогр. покажч. / уклад.: Н. М. Загородна та ін.; наук. ред. Т. В. Марусик; відп. за вип. М. Б. Зушман. Чернівці : Чернівецький національний університет, 2015. 512 с. (До 140-річчя від дня заснування). 4. Лисодед О. В. Бібліографічний довідник з кримінології (1992-2002) / ред. О. Г. Кальман. Харків : Одісей, 2003. 128 с. 5. Яценко О. М., Любовець Н. І. Українські персональні бібліографічні покажчики (1856-2013). Київ : Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського, 2015. 472 с. (Джерела української біографістики ; вип. 3).
Частина видання: книги	<ol style="list-style-type: none"> 1. Баймуратов М. А. Имплементация норм международного права и роль Конституционного Суда Украины в толковании международных договоров / М. А. Баймуратов. <i>Михайло Баймуратов: право як буття вченого</i> : зб. наук. пр. до 55-річчя проф. М. О. Баймуратова / упоряд. та відп. ред. Ю. О. Волошин. К., 2009. С. 477–493. 2. Гетьман А. П. Екологічна політика держави: конституційно-правовий аспект. <i>Тридцять лет с экологическим правом</i> : избранные труды. Харьков, 2013. С. 205–212. 3. Коломоєць Т. О. Адміністративна деліктологія та адміністративна деліктність. <i>Адміністративне право України</i> : підручник / за заг. ред. Т. О. Коломоєць. Київ, 2009. С. 195–197.
Частина видання: матеріалів конференцій (тези, доповіді)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Антонович М. Жертви геноцидів першої половини ХХ століття: порівняльно-правовий аналіз. <i>Голодомор 1932-1933 років: втрати української нації</i> : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 4 жовт. 2016 р. Київ, 2017. С. 133–136. 2. Анциперова І. І. Історико-правовий аспект акту про бюджет. <i>Дослідження проблем права в Україні очима молодих вчених</i> : тези доп. всеукр. наук.-практ. конф. (м. Запоріжжя, 24 квіт. 2014 р.). Запоріжжя, 2014. С. 134–137. 3. Кононенко Н. Методология толерантности в системе общественных отношений. <i>Формирование толерантного сознания в обществе</i> : материалы VII междунар. антитеррорист. форума (Братислава, 18 нояб. 2010 г.). Киев, 2011. С. 145–150. 4. Микитів Г. В., Кондратенко Ю. Позатекстові елементи як засіб формування медіакультури читачів науково-популярних журналів. <i>Актуальні проблеми медіаосвіти в Україні та світі</i> : зб. тез доп. міжнар. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 3-4 берез. 2016 р.

	<p>Запоріжжя, 2016. С. 50–53.</p> <p>5. Соколова Ю. Особливості впровадження проблемного навчання хімії в старшій профільній школі. <i>Актуальні проблеми та перспективи розвитку медичних, фармацевтичних та природничих наук</i> : матеріали III регіон. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 29 листоп. 2014 р. Запоріжжя, 2014. С. 211–212.</p>
Частина видання: довідкового видання	<p>1. Кучеренко І. М. Право державної власності. <i>Великий енциклопедичний юридичний словник</i> / ред. Ю. С. Шемшученко. Київ, 2007. С. 673.</p> <p>2. Пирожкова Ю. В. Благодійна організація. <i>Адміністративне право України</i> : словник термінів / за ред.: Т. О. Коломоєць, В. К. Колпакова. Київ, 2014. С. 54–55.</p> <p>3. Сірий М. І. Судова влада. <i>Юридична енциклопедія</i>. Київ, 2003. Т. 5. С. 699.</p>
Частина видання: продовжуваного видання	<p>1. Коломоєць Т. О. Оцінні поняття в адміністративному законодавстві України: реалії та перспективи формування їх застосування. <i>Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки</i>. Запоріжжя, 2017. № 1. С. 36–46.</p> <p>2. Левчук С. А., Хмельницький А. А. Дослідження статичного деформування складених циліндричних оболонок за допомогою матриць типу Гріна. <i>Вісник Запорізького національного університету. Фізико-математичні науки</i>. Запоріжжя, 2015. № 3. С. 153–159.</p> <p>3. Левчук С. А., Рак Л. О., Хмельницький А. А. Моделювання статичного деформування складеної конструкції з двох пластин за допомогою матриць типу Гріна. <i>Проблеми обчислювальної механіки і міцності конструкцій</i>. Дніпропетровськ, 2012. Вип. 19. С. 212–218.</p>
Частина видання: періодичного видання (журналу, газети)	<p>1. Кулініч О. О. Право на освіту в системі конституційних прав людини і громадянина та його гарантії. <i>Часопис Київського університету права</i>. 2007. № 4. С. 88–92.</p> <p>2. Коломоєць Т., Колпаков В. Сучасна парадигма адміністративного права: генеза і поняття. <i>Право України</i>. 2017. № 5. С. 71–79.</p> <p>3. Коваль Л. Плюси і мінуси дистанційної роботи. <i>Урядовий кур'єр</i>. 2017. 1 листоп. (№ 205). С. 5.</p> <p>4. Біленчук П., Обіход Т. Небезпеки ядерної злочинності: аналіз вітчизняного і міжнародного законодавства. <i>Юридичний вісник України</i>. 2017. 20-26 жовт. (№ 42). С. 14–15.</p> <p>5. Bletska D. I., Glukhov K. E., Frolova V. V. Electronic structure of 2H-SnSe₂: ab initio modeling and comparison with experiment. <i>Semiconductor Physics Quantum Electronics & Optoelectronics</i>. 2016. Vol. 19, No 1. P. 98–108.</p>
Електронні ресурси	<p>1. Влада очима історії : фотовиставка. URL: http://www.kmu.gov.ua/control/uk/photogallery/gallery?galleryId=15725757& (дата звернення: 15.11.2017).</p> <p>2. Шарая А. А. Принципи державної служби за законодавством України. <i>Юридичний науковий електронний журнал</i>. 2017. № 5. С. 115–118. URL: http://lsej.org.ua/5_2017/32.pdf.</p> <p>3. Ганзенко О. О. Основні напрями подолання правового нігілізму в Україні. <i>Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки</i>. Запоріжжя, 2015. № 3. С. 20–27. URL: http://ebooks.znu.edu.ua/files/Fakhovivydannya/vznu/juridichni/VestUr2015v3/5.pdf. (дата звернення: 15.11.2017).</p>

7. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

При написанні курсової роботи студенти зобов'язані дотримуватись вимог академічної доброчесності відповідно до вимог ст. 42 Закону України «Про освіту».

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає під час написання та захисту курсової роботи полягає в такому:

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Порушенням академічної доброчесності під час написання та захисту магістерської роботи вважається:

- академічний плагіат - оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;
- самоплагіат – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;
- фабрикація – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;
- фальсифікація – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;
- списування – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання.

За порушення академічної доброчесності під час написання та захисту курсової роботи студенти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- повторне проходження написання та оцінювання курсової роботи;
- відрахування із закладу освіти (крім осіб, які здобувають загальну середню освіту).

Порядок виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності визначається уповноваженим колегіальним органом управління університету з урахуванням вимог чинного законодавства Кодексу академічної доброчесності Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова.

Розробники методичних рекомендацій:

доцент кафедри менеджменту, фінансів, банківської справи та страхування, кандидат економічних наук, доцент

_____ Н. М. Ткачук

10 березня 2020 року

Схвалено кафедрою менеджменту, фінансів, банківської справи та страхування,

10 березня 2020 року, протокол №9.

Завідувач кафедри _____ В. П. Синчак

11 березня 2020 року

Декан факультету управління та економіки _____ Т.В. Терещенко

11 березня 2020 року

Погоджено методичною радою університету 27 квітня 2020 року, протокол №6.

Голова методичної ради _____ І.Б. Ковтун

27 квітня 2020 року

Оновлення методичних рекомендацій:

доцент кафедри менеджменту, фінансів, банківської справи та страхування, кандидат економічних наук, доцент

_____ Наталія ТКАЧУК

28 вересня 2020 року

Схвалено кафедрою менеджменту, фінансів, банківської справи та страхування, 29 вересня 2020 року, протокол №2.

Завідувач кафедри _____ Віктор СИНЧАК

29 вересня 2020 року